

Wychodzi codziennie z wyjątkiem Niedzieli i Świąt.
Prenumerata na pocztę i u kolporterów
M. 1,30 kwartalnie, z odnośnieniem do domu
M. 1,75 kwartalnie.

Górnoślązak

Ogłoszenia: 20 fen. za wiersz jednolamowy.
Przy kilkorazowym powtórzeniu udziela się znacznego rabatu.
Reklamy: 50 fen. od wiersza.

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

Redakcja znajduje się w Katowicach, ul. Poprzeczna (Querstrasse) Nr. 12. — Ekspedycja i drukarnia: ul. Młyńska (Mühlstrasse) Nr. 12.

Przez lud — dla ludu!

Kalendarz katolicki:

9-go Sierpnia: św. Romana.

Wschód słońca:

godz. 4 minut 53.

Zachód słońca:

godz. 7 minut 15.

Imiona słowiańskie:

9-go Sierpnia: Borysa.

Niemiecka wierność.

W kołach niemieckich wszędzie, gdzie tylko mamy z niemi styczność, wpajają nam bez ustanku uwielbienie i cześć dla cnót niemieckich, pomiędzy którymi szczególnie wywyższa się wierność niemiecką (deutsche Treue). Ludzie świątli i dojrzały wiedzą doskonale, iż są to fałszywe historyczne, lecz lud prosty i młodzież nie mogą dla braku czasu i środków dociekać prawdy przez czytanie dzieł historycznych, które są napisane według prawdy, a nie na to, by palić niemcom kadzidła. W wierności niemieckiej przodowali szczególnie Hohencolerowie, którzy z małego rodu szlacheckiego wzbili się z czasem na tron wielkiej potęgi europejskiej.

Gdziekolwiek im to korzyść obiecywało, zapominali o przysiędze wierności, którą musieli składać cesarzowi, prawowitemu panu swemu. Zdrada cesarza w polityce ich żadnej nie odgrywała roli. Znana jest wszystkim Polakom zdradzieckość Fryderyka Wilhelma, którego dziś wielkim elektorem przezwano. Jako władca Prus wschodnich był on podwładnym królowi polskiemu Janowi Kazimierzowi, królom polskim też przysięgał, że będzie im wiernym na całe życie. Gdy wybuchła wojna szwedzka, Hohencoler zapomnieli o przysiędze, złamał ją i przeszedł na stronę króla szwedzkiego, aby go wnet zdradzić, gdy widział, iż fortuna jego w Polsce się chwieje. O tem milczą prusacy jak zakłeci.

Nieliczone zaś są przykłady zdrad Hohencolerów, popełnionych na cesarzu i rzeszy niemieckiej na korzyść Francji.

W r. 1551 kilku książąt niemieckich zawiera sojusz zdradziecki przeciwko cesarzowi, panu swemu Karolowi V. Między nimi są: brat elektora brandenburskiego Jan i margrabia Albrecht z Brandenburg-Kulmbach. Ten prowadzi w imieniu zdradzieckiego związku z królem francuskim Henrykiem II układy, których ostatecznym wynikiem była utrata dla Niemiec następujących miast: Metz, Toul, Verdun i Cambrai.

W r. 1609 tak zwana »Unia« protestancka, do której należało 3 Hohencolerów, Krystyan i Joachim Ernst z linii frankońskiej i elektor brandenburski Jan Zygmunt, udaje się z prośbą o pomoc do króla francuskiego Henryka IV, który posłał im też rzeczywiste pieniądze i wojska. Przez to przysiężali wierni synowie »faterlandu« Francji prawo do mieszanania się w sprawy niemieckie. Lecz za to brandenburczycy zyskali ogromny szmat ziemi na zachodzie Niemiec.

W r. 1631 elektor brandenburski, Jerzy Wilhelm, zawiera sojusz z królem szwedzkim Gustawem Adolfem, pomocnikiem Francji, przeciwko cesarzowi.

W r. 1648 Francja w pokoju westfalskim popiera żądania Hohencolerów, aby im przyznano tę część Pomorza, która należała do Szwedów. Czy Francja uczyniła to za darmo?

W r. 1656 elektor brandenburski zawiera sojusz z Francją, która mu daje nie tylko pomoc pieniężną, lecz gwarantuje mu także kraje nadreńskie.

W r. 1679 wielki elektor w pokoju zawartym z Francją w St. Germain en Laye otrzymuje od Francji pomoc pieniężną na lat kilka.

I to ten elektor, którego wielbią jako wielkiego patriotę niemieckiego, bierze łapówki od Francji.

W r. 1680 elektor proponuje sojusz królowi francuskiemu Ludwikowi XIV, który ten jednakże z pogardą odrzuca.

W r. 1682 ten sam wielki patriota niemiecki, który haniebnie zdradził króla polskiego, zawiera sojusz z Francją, w którym przyznaje Francji prawo do zabranego Strasburgu i obiecuje troszczyć się o to, aby panował pokój między Francją a cesarzem niemieckim. Za to bierze znowu łapówkę na utrzymanie wojska swego. Wieleby jeszcze można przytoczyć przykładów wierności niemieckiej, lecz wyżej wymienione chyba dość jasno rzucają światło na cnoty niemieckie, które konieczne wpoić nam usiłują.

Czytelnicy nasi z tego niech jedną wyciągną naukę: każdy Polak powinien mieć w domu historią bezstronną, która prostuje fałszywe prusaków. Z historii tej przeważnie dzieciom czytać trzeba, aby je oświecić i wykorzenić z ich serca kłamstwa pruskie.

Walka kulturalna we Francji.

Katolicy francuscy coraz silniejszy stawiają opór rządowi, który chciałby zamknąć wszystkie szkoły utrzymywane przez mnichów i siostry zakonne. Teraz nawet wrogowie kościoła przyznają, iż rząd zaczyna się cofać wobec takiego oporu, którego nigdy się nie spodziewał. Chciał zamknąć 3 tysiące szkół klasztornych, lecz widocznie zląkł się silnej opozycji i uczynił to tylko z 380. Prezydent republiki Loubet nie jest tak wrogo dla zakonów usposobiony, jakby się niektórym ludziom zdawało. W jego obwodzie rodzinnym nie zamknięto ani jednej szkoły. Prezes ministrów, najzaciętszy wróg kościoła, również zaczyna się cofać. Widocznie przekonał się, iż posunął się za daleko i wysiłki jego są daremne. Gdy kilku posłów zarządało od niego wytłumaczenia postępowania władz prowincjonalnych, oświadczył im, iż on o postępach tychże nic nie wie, i że może się pomylił, lecz, że on sam w tem nie ma żadnej winy. Powiedział także między innymi, że w październiku może szkoly znowu będą zakonom oddane napowrót, jeżeli w radzie państwa zostanie utworzony osobny oddział dla rozpatrywania prośb zakonów o po-

twierdzenie szkół zakonnych. Jest to jednakże tylko wykręt z jego strony, bo przepatrzenie wszystkich tych prośb — a jest ich dotychczas około 13,000 — wymagałoby co najmniej rok czasu.

W Paryżu czynią zabiegi około utworzenia »ligi wolności«, któraby toczyła bezustanną walkę z antykościelną polityką rządu. Manifestacje katolików w południowej Francji tak nastraszyły rząd, iż urzędnicy nie mają odwagi do wykonania rozkazów rządowych, aby szkoły zamykano.

W południowej Francji natomiast panuje wielkie zaniepokojenie. Ludność staje po stronie zakonów. Obawiają się z tej przyczyny rozruchów. Wojsko w Breście otrzymało ostre naboje i zawezwano żołnierzy dla kolonii, przeznaczonych do pomocy władz miejscowych. Przypuszczają, iż przyjdzie do rozlewu krwi, jeśli rząd nie cofnie w ostatniej chwili swoich rozkazów. W departamencie Finistere włościanie od dwóch tygodni strzegą szkół klasztornych, uzbrojeni w widły i kosy. Naokoło szkół zbudowano istne barykady. Także z innych okolic nadchodzi zatrważające wieści.

Pruska Kultura.

Zdżyczenie wręcz ogarnia, pisze »Dz. Poznańskie«, coraz więcej tutejszych działaczy na widok polskiego słowa. Przybył do nas tutejszy kołodziej p. Bądkiewicz i z najwyższym oburzeniem na pocztę pokazał nam kartę pocztową, którą otrzymał od p. hr. Szoldrskiego z Żydowa. Karta, adresowana zresztą po niemiecku, błąkała się na pocztę według stempli pocztowych od piątku przed południem do wczoraj przed południem i otrzymał ją p. Bądkiewicz nareszcie z dopiskiem na stronie, gdzie jest tekst polski (zamówienie reperacji powozu), świadczącym rzeczywiście o »wyższej« kulturze tego, który go zrobił. Widocznie irytowała go polska treść karty i dopisał od siebie ołówkiem kopiowym (zwykle przez urzędników używanym): **Ihr Polsche Halunken schreibt deutsch!**

Ale było mu tego jeszcze za mało, więc obrócił kartę i dopisał w swoim teutońskim zdżyczeniu słowo: **Ladis läuse!**

Dopisek ten, jak wnioskują p. Bądkiewicz ze stempla poczty poznańskiej, zrobił ktoś na tutejszym głównym urzędzie pocztowym w nocy ze soboty na niedzielę, lub w niedzielę. Byłoby więc nie trudno wykryć, kto jest autorem tej niegodziwości.

Bądź co bądź świadczy ten fakt o coraz większym obniżeniu się poziomu etycznego u działaczy tutejszych, nawet w najniższych kołach. Pod wpływem hecy antypolskiej uważa się lada marna figura za powołaną do odgrywania roli »bohatera« niemczyzny, choćby przez równie niemądre jak nikczemne dopiski na kartach pocztowych!

Strajki chłopskie.

»Chłopi w Młazkowcach i Lisowcach wystali do cara telegram z podaniem się jego opiece«, pisze »Przedświt« lwowski! Na razie wstrzymujemy

się od uwag, oczekując sprawdzenia tej wiadomości.

W niektórych miejscowościach, jak Jablorowie, Łahodowie przyszło do ugody; w przeważnej liczbie miejscowości strajk trwa dalej.

W Żurawnikach (pow. lwow.) właściciel Münther układać się nie chce, gdyż »nie zna cen, jakie płacić będą sąsiedzi«. Dla postrachu sprowadzono huzarów a nadto aresztowano przeszło 13 chłopów. W Zachorzycach aresztowano również włościan i sprowadzono huzarów.

W Buczaczu poseł Włodzimierz Gniewosz zwołuje na czwartek 7. sierpnia zgromadzenie ziemian bez różnicy wyznania do sali rady powiatowej, na godzinę 11 przedpołudniem celem narady »nad organizacją obrony właścicieli i dzierżawców majątków ziemskich tak na teraz, jak i na przyszłość«.

Aresztowany zeszłego tygodnia w Wolkowie na skutek doniesienia pełnomocnika dóbr hr. Potockiego, p. Madejewskiego pod zarzutem gwałtu publ., rozszerzania fałszywych wieści i niedozwolonej kolportażu Demianczuk, współprac. »Dila«, został po dwudniowym uwięzieniu w areszcie w Przemyślanach, wypuszczony na wolną stopę za przyrzeczeniem stawienia się na wezwanie sądu.

Polska.

Zabór austriacki.

Wice w Zakopanem.

We wtorek rano zebrał się tu w »hotelu turystów« wiec Towarzystwa tatrzańskiego. Przewodniczył fortencer hr. Antoni Wodzicki; przybyli posłowie Włodz. Kozłowski, Piotr Górski, Danielak, Wielowiejski a z Poznania p. Kościelski. Prezes Ponikło złożył sprawozdanie stałej komisji dla sprawy Morskiego oka. Na wniosek dr. Janiszewskiego, oświadczył się wiec za budową wodociągu oraz kanalizacją Zakopanego. Inżynier Dzieślewski przedłożył sprawę budowy kolei z Zakopanego na Swinnicę. Wiec uchwalił rezolucję, popierającą tę sprawę.

Następnie uchwalił wiec żądać szybszego połączenia kolejowego z Krakowem, zaprowadzenia powrotnych biletów kolejowych, utworzenia przy Towarzystwie osobnej sekcji turystycznej i budowy mostu na granicznej Białce.

Zabór rosyjski.

Morderstwa rabunkowe.

Warszawa. Ofiarą morderstwa przez poderżnięcie gardła padła 48 letnia służąca u Fedorowa urzędnika akcyzowego, niejaka Aurelia Górecka. Morderca zabrał kwotę 300 rubli, należąca do Góreckiej, rozbił biurko jej chlebodawcy, któremu zrabował złoty zegarek i pewną gotówkę. Drugie podobne morderstwo spełniono na służącej Małgorzacie Schukert, przy ul. Świętokrzyskiej. Morderca zabił ją nożem, również w celach rabunku.

Na Jasną Górę

wyrusza 6 b. m. z Warszawy druga pielgrzymka, na intencję której odprawi ks. Godlewski solenną wotywę o godz. 8 rano w kościele po paulińskim przy

P R A W O

o zebraniach i stowarzyszeniach
powinien mieć dziś każdy Polak.
Za nadesłaniem 65 fen. wysła ekspedycyja »Górnoślązaka.«

Baczność rodacy z Bottropu!

Szanownym Rodakom w Bottropie i okolicy polecam mój

wielki skład towarów kolonialnych,

w którym można każdego czasu dostać tani a dobry towar, jako to:

Najlepszą mąkę pszenną funt za 12 fen.
" " rzanna " " 12 "
" " cesarską " " 15 "
Cukier kryształowy " " 52 "
Kawę funt za 80, 90, 100 itd. "
Soczewicę funt za 20 fen.
Groch " " 14 "
Fasolę " " 15 "
Mydło żółte funt za 28 i 30 "
Mydło do czyszczenia bielizny funt 17, 18, 19 f.
Szczotki wszelkiego gatunku poczynszy od 5 fen., również pończochy, bieliznę, koszule, fartuchy, reszty do ubiorów dla kobiet i dzieci

po jak najtańszych cenach.

Ręczęc za dobrą i skora usługę, proszę Szanownych Rodaków o poparcie mego przedsiębiorstwa. Polecając skład mój Szanownej publiczności pozostaję, z wysokim szacunkiem

Ludwik Gromotka, Bottrop,
przy ul. Waldhausego (Waldhausenstr. 18).

Jest u mnie także

skład z pomieszkaniem do wynajęcia.

Paweł Lotter, mistrz szewski

w Katowicach, ul. Grundmanna 36
naprzeciwko składu obrazów p. Rzepki
poleca swój bogato zaopatrzone

skład obuwia

dla dzieci, kobiet i mężczyzn
po nadzwyczaj korzystnych cenach.

Największy i najstarszy

skład skór

S. Pinczower, Bytom, ul. Krakowska.
Dostawca ubrań skórzanych dla górników.

Edward Wyleżyk, mistrz stolarski

w Bytomiu, ul. Dworcowa
poleca się do wykonania wszelkich robót w zakres stolarstwa wchodzących tak budowlanych jako i mebli.

Meble

od zwyczajnych do najcenniejszych w dobrem wykonaniu pod gwarancją i rzetelną usługą.

Bank Ludowy

w Rybniku

przy kościele, w domu p. Wojciecha Głównego

otwarty od 8—12 i od 2—4 godz.

przyjmuje

depozyta

od marki poczynszy tygodn. 3 %, kwartal. 3 1/2 %, półrocznie 4 %.

A. Henke w Katowicach

miernik przysięgły i inżynier,
biuro miernicze i robót ziemnych
wykonuje wszelkie prace miernicze i kulturowo-techniczne.
Roboty miernicze wszelkiego rodzaju, parcelacje, wykonywanie planów budowli uskutecznił szybko i prawidłowo. [42]

Specjalność: **niwelacja ziemi**
• celem zapobieżenia uszkodzeniom gromadzącym ze strony kopali.
Przyjmuję zlecenia w biurze przy ul. Hołcego 24 i u kupca p. Wystrychowskiego, ul. Hołcego 7 II.

W. SAMARZEWSKI

Królewska Huta, ul. Piotra 14.

Pracownia męskich ubiorów

wszelkiego rodzaju.

Modne materye mam zawsze na składzie.

Skora i rzetelna służba.

Jak najniższe ceny.

Emil Stiller w Katowicach

ul. Grundmanna nr. 36.

Zegary ściennie i najlepsze fryburskie regulatory w najnow. stylu, Złote i srebrne zegarki dla mężczyzn i dam. Najlepsze werkł dobrze obciążone. Wyroby złotnicze i srebrne: zausznice, krzyżki, łańcuszki, pierścionki itd. Zawsze na składzie najnowsze i najpiękniejsze przedmioty. **Okulary i binokle.** Reparatyry we własnym zakładzie starannie i tanio.

Bank ludowy w Królewskiej Hucie na G. Śl.

naróżnik ulicy Girdta i Tempłowej (Girdt- u. Tempelstrassen-Ecke) udziela

pożyczek na weksle,

a płaci od złożonych pieniędzy:

4 od sta za półrocznem wypowiedzeniem,
3 1/2 od sta za ćwierćrocznem wypowiedzeniem,
3 od sta za tygodniowem wypowiedzeniem.

Oszczędności przyjmuje się już od 1 marki poczynszy aż do dowolnej wysokości.

Od pieniędzy wpłaconych w pierwszych trzech dniach miesiąca oblicza się procent za cały miesiąc, od złożonych w dniach od 4-go—16-go za pół miesiąca.

Wrocławskie

Towarzystwo dla przewożenia paczek (Breslauer Packetfahrt-Gesellschaft).

transport mebli bez przepakowania

Filla w Katowicach, ulica Grundmanna nr. 9.

Transport mebli

w mieście, na wieś, koleją, na życzenie bez przepakowania.

Pakowanie

szkła, porcelany, luster wykonują zreczni i doświadczeni ludzie.

Ekspedycyja

towarów wszelkiego rodzaju z wszystkich i do wszystkich miejscowości w ruchu wszechświatowym. Odstawa i dostawa całymi wagonami i w mniejszych ilościach po taniich cenach.

Ekspedycyja celna. — Biuro podrózne.

Informacje we wszystkich sprawach dotyczących podróży. Podróżniki dla podróżujących. — Rozkłady jazdy. — Prospekty kąpielowe.

Procesy cywilne i karne

ulaskawienia, informacje, sprawy administracyjne, podatkowe, spadkobiercze, wykonuje rzeczowo i sumiennie

Adolf Botta,
długoletni sekretarz adwokatski,
Bytom, Wielka Błotnica 15 I.
(obok destylacji p. Stippy).

Bank Ludowy w Katowicach

ul. Andrzeja — Andreasstr. nr. 2, L
udziela

pożyczek na weksle

i płaci od złożonych w nim pieniędzy:
3 1/2 % za tygodniowem wypowiedzeniem,
3 1/2 % za ćwierćrocznem wypowiedzeniem,
4 % za półrocznem wypowiedzeniem.

Od 13 włącznie oblicza się procenta za cały miesiąc, od 4—16 włącznie jeszcze za pół miesiąca.
Oszczędności od dzieci przyjmujemy od 50 fen.

Pracownia tapicersko-dekoracyjna

Jana Kolebacza

w Wodzisławiu, Rynek nr. 3

wykonuje po cenach umiarkowanych

kanapy, fotele, odnawia meble,

poleca się do

wieszania firanek, żaluzji i tapetowania pokoi w miejscu i w okolicy, oraz wszelkich robót tapicerskich.

Wielki wybór tapet po cenach fabrycznych.

Urządzą już teraz

wielką sezonową wyprzedaż ubiorów męskich i dziecięcych.

Wszystkie towary gotowe i na miarę będą sprzedawane

całe 10 % niżej cen

wyznaczonych.

Kto chce tanio i dobrze kupić, ten niech nie omieszką z tej sposobności skorzystać, gdyż tylko dwa razy do roku wyprzedaż urządzą.

Aleksander Lewandowski
w Katowicach.

Gospodarstwo

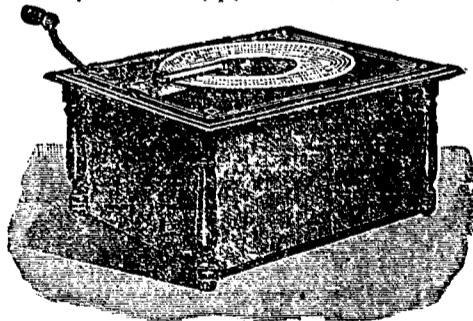
z 62 mórg pierwszorządnej ziemi pszennej, z dobrmi zabudowaniami z pięknymi łąkami jest z żywym i martwym inwentarzem w pow. pszczyńskim do sprzedania. Bliższych wiadomości udziela p. **Teofil Pardygoł, Ciosek p. Czerwionka.**

T. Cieplik, Bytom (Górny Śląsk)

ul. Tarnogórska nr. 13.

Największy górnoślązki dom instrumentów muzycznych.

Przedziałnia stron, pędzona siłą elektryczną.

Specjalnie wyrabiam skrzypce, syczki, harmoniki itp. **Dokładna reperatura** instrumentów blaszanych i dętych, harmonik, symfonów, polyfonów, amoret jak i innych instrumentów, wykonują specjaliści.

Korzystnie u mnie kupują firmy instrumentów muzycznych i zegarmistrzów. Tylko dobre instrumenta sprzedają po cenach najniższych.

Poszukuję zastępców we wszystkich większych miejscowościach.

Baczność Rodacy!

Najlepszą i najtańszą kawę jeśli mieć chcesz,

To niech cię nikt nie wstrzyma, lecz do **Kleemanna** spiesz,

Wraz wszelki towar inny

Z dobroci i taniości słynny

Jest przedewszystkiem u **Kleemanna**;

Okazała do dobrego kupna dana.

Więc nie zmyl swojej drogi, a tylko leć do niego,

Dostaniesz nasion, kropek,

Z towaru drogerijnego, co najlepszego.

Jan Kleemann,

Mikołów, ulica Krakowska.

Agentura „Górnoślązaka.“